

pracownia badań
i innowacji
społecznych

Warsztat o planowaniu konsultacji publicznych na szczeblu centralnym

Warszawa, 4 listopada 2015 r.

Warsztat odbywa się w ramach projektu systemowego „Konsultacje z zasadami” realizowanego przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych oraz Fundację Pracownia Badań i Innowacji Społecznych “Stocznia”, dzięki programowi Obywatele dla Demokracji, finansowanego z funduszy EOG

Cele warsztatu

- PRZEKAZANIE podstawowej WIEDZY o konsultacjach publicznych na szczeblu centralnym (ramy formalne, etapy procesu),
 - ZAPLANOWANIE procesu konsultacji dla Planu rozwoju edukacji ekologicznej na lata 2016-2020,
 - ...
-

7 zasad konsultacji i okoliczności ich powstania

Okoliczności powstania Kodeksu Konsultacji i stanowiących jego część 7 zasad konsultacji

- rekomendacje z Badania Efektywności Konsultacji Społecznych (2010);
 - kryzys wokół regulacji ACTA i innych rozstrzygnięć w dziedzinie formułowania polityk publicznych;
 - powtarzające się „kryzysy konsultacyjne”;
 - konieczność ustalenia czym są i na czym polegają konsultacje publiczne
-

Sposób pracy

- zaproszenie ze strony MAiC skierowane do grupy ekspertów rządowych i pozarządowych (IV 2012)
 - seria trzech warsztatów (V-VI 2012)
 - kilkutygodniowa zbiorowa praca nad dokumentem propozycją „Kodeksu konsultacji” oraz zestawem rekomendacji (VI 2012)
 - publikacja propozycji na stronie MAiC oraz możliwość komentowania (VII 2012)
 - przyjęcie przez MAiC – II 2013
-

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTROW

MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

FUNDACJA
BATOREGO

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej

1989 r.

pracownia badań
i innowacji
społecznych

stocznia

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

ZARS
zespół analizy ruchów społecznych

FRSO

CENTRUM
CYFROWE

projekt: polska®

pole dialogu

FORUM
OD NOWA

LEWIATAN

IZBA WYDAWCÓW PRASY

Inspiracije

 HM Government

BUNDESKANZLERAMT ÖSTERREICH

Code of Practice on Consultation

STANDARDS OF PUBLIC PARTICIPATION

Recommendations for Good Practice

Siedem zasad konsultacji

Dobra wiara - konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają siebie nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.

Powszechność - każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd.

Przejrzystość - informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.

Responsywność - każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie (podanym na początku konsultacji, przed rozpoczęciem kolejnego etapu legislacyjnego), na przykład w formie odpowiedzi zbiorczych.

Koordinacja - konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje, tak merytorycznie, jak i organizacyjnie, który jest odpowiednio umocowany w strukturze administracji.

Przewidywalność - konsultacje powinny być prowadzone od początku prac nad dokumentem rządowym. Powinny być prowadzone w sposób zaplanowany i w oparciu o czytelne reguły.

Poszanowanie dobra ogólnego i interesu publicznego - chociaż poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Co się zdarzyło?

- Rekomendacja zawarta w Programie „**Lepsze Regulacje 2015**” przyjętym przez Radę Ministrów w styczniu 2013,
 - „Wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego” przyjęte przez rząd 5 maja 2015r., gdzie wprost rekomenduje się stosowanie 7 zasad konsultacji,
 - Dotychczas **7 zasad konsultacji przyjęły również m.in. (w formie Zarządzenia):**
 - Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (luty 2013),
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
 - Ministerstwo Gospodarki,
-

Ramy formalne dla konsultacji publicznych na szczeblu centralnym

Uchwała nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów.

§ 36. 1. Organ wnioskujący, biorąc pod uwagę treść projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, **przedstawia projekt do konsultacji publicznych**, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, **uwzględniając wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych**, jeżeli zostały ustalone przez Radę Ministrów lub jej organ pomocniczy.

Regulamin pracy Rady Ministrów

- § 40. 1. Organ wnioskujący, kierując projekt dokumentu rządowego do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, wskazuje termin do zajęcia stanowiska.
2. Jeżeli termin do zajęcia stanowiska nie wynika z przepisów odrębnych, organ wnioskujący wyznacza go, biorąc pod uwagę przedmiot, zakres i objętość projektu dokumentu rządowego, zakres podmiotów, na które projekt oddziałuje, oraz pilność sprawy.
3. Wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska **krótszego niż 7 dni, a w przypadku projektu aktu normatywnego — krótszego niż 14 dni**, od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.
4. Jeżeli skutki nieprzedstawienia stanowiska nie wynikają z przepisów odrębnych, **organ wnioskujący może uznać nieprzedstawienie stanowiska w wyznaczonym terminie za uzgodnienie treści projektu lub przedstawienie opinii pozytywnej, a w przypadku konsultacji publicznych — za rezygnację z przedstawienia stanowiska.**
-

Regulamin pracy Rady Ministrów

Postępowanie z projektem założeń projektu ustawy

14 dni

§ 102

2. Test regulacyjny projektu założeń projektu ustawy, który nie jest przedstawiany do konsultacji publicznych, zawiera wskazanie przyczyn rezygnacji z prowadzenia konsultacji publicznych.

§ 107 1. Wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska w ramach uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania krótszego niż **14 dni** od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Projekt ustawy opracowany na podstawie założeń projektu ustawy

21 dni

§ 119. W przypadku wprowadzenia w projekcie ustawy istotnych zmian w stosunku do założeń projektu ustawy przyjętych przez Radę Ministrów (...):

2) skierowanie projektu do konsultacji publicznych lub opiniowania jest **obowiązkowe, jeżeli przeprowadzono konsultacje publiczne lub opiniowanie w odniesieniu do projektu założeń** projektu ustawy.

§ 120 1. W przypadku skierowania projektu ustawy do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska krótszego niż **21 dni** od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Projekt rozporządzenia ministra

10 dni

§ 142. 1. Wyznaczenie terminu krótszego niż **10 dni** od udostępnienia projektu do zajęcia stanowiska w ramach uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu rozporządzenia ministra wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Regulamin pracy Rady Ministrów

§ 47. Jeżeli organ wnioskujący uzna, że przyczyni się to do właściwego prowadzenia konsultacji publicznych, może:

- 1) zaprosić przedstawicieli podmiotów przedstawiających stanowisko w ramach konsultacji publicznych do udziału w konferencji uzgodnieniowej;**
- 2) zorganizować odrębną konferencję z udziałem przedstawicieli podmiotów, o których mowa w pkt 1; w takim przypadku przepisy § 44 ust. 3 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

§ 51. 1. Organ wnioskujący sporządza **raport z konsultacji** obejmujący:

- 1) omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania (...)
2. **Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania wskazuje podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię, oraz zawiera omówienie tych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący.**

Regulamin pracy Rady Ministrów

§ 52.

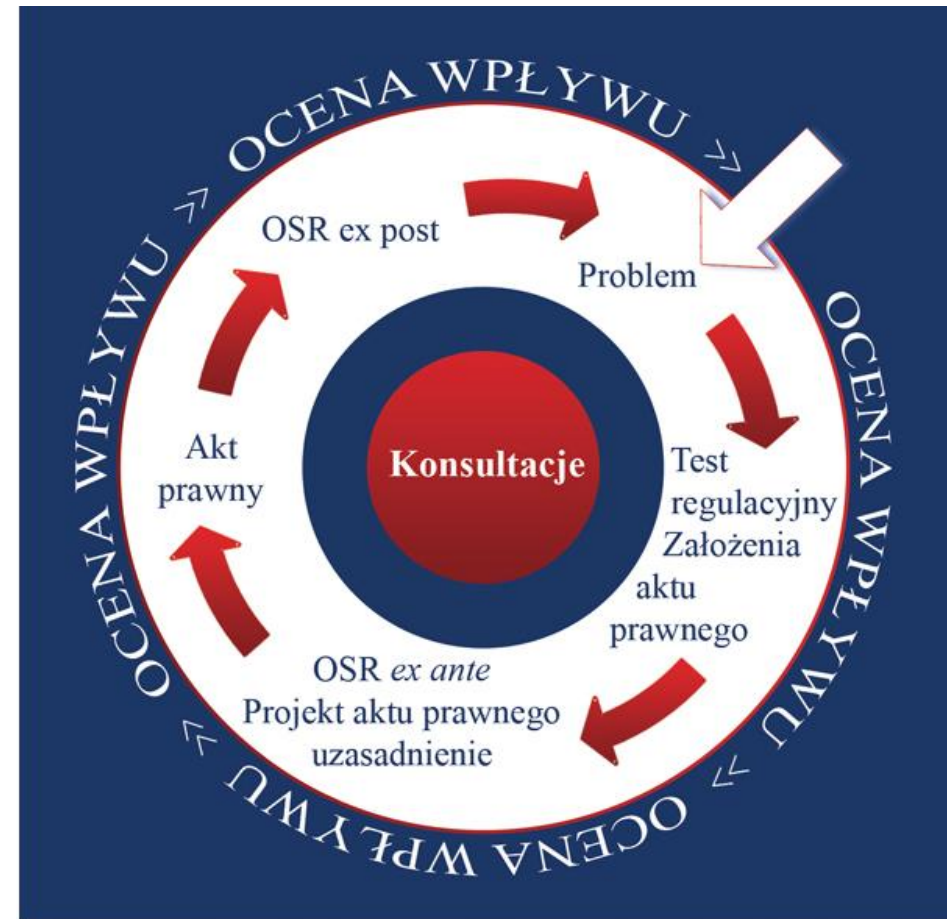
1. Z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia organ **wnoszący udostępnia projekt w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zwanym dalej „RPL”**.

2. Jeżeli projekt został skierowany do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania w różnych terminach, udostępnienie w RPL następuje z chwilą wykonania pierwszej z tych czynności.

Wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu i konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego

Dokument przygotowany zgodnie z Programem "Lepsze Regulacje 2015" oraz na podstawie Regulaminu pracy Rady Ministrów.

<http://www.rcl.gov.pl/book/?q=node/501>

Co w „Wytycznych”:

- Czym są konsultacje publiczne?
- Korzyści płynące z konsultacji
- Podstawy prawne i wytyczne o prowadzenia konsultacji
- Realizacja Siedmiu Zasad Konsultacji w praktyce
- Wybrane metody prowadzenia konsultacji publicznych
- Wykorzystanie informacji zebranych w konsultacjach publicznych
- Dokumentacja procesu konsultacji publicznych
- Jak stosować mechanizm konsultacji i prowadzenia prac nad projektami aktów legislacyjnych UE?
- Konsultacje publiczne krok po kroku

W ramach **konsultacji publicznych** projekt przedstawia się organizacjom społecznym lub innym zainteresowanym podmiotom albo instytucjom, których opinia jest pożądana z uwagi na treść projektu ustawy.

W toku opiniowania projekt przekazywany jest określonym podmiotom, gdy obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów lub gdy dotyczy działalności tych podmiotów.

Szeroko rozumiane konsultacje powinny być prowadzone przez administrację na każdym etapie podejmowania decyzji czy pracy nad projektowanym rozwiązaniem.

Konsultacje należy rozpoczynać już **na możliwie wczesnym etapie prac**, w szczególności na etapie koncepcyjnym (w odniesieniu do ustaw – na etapie opracowania założeń).

Konsultacje publiczne nie zastępują zasięgnięcia opinii o projektach aktów prawnych, lecz są ich uzupełnieniem, dedykowanym jak najszerszemu gronu odbiorców.

Celem konsultacji publicznych jest zebranie uwag do projektu dokumentu rządowego od podmiotów spoza sektora organów i instytucji państwowych, w tym zwłaszcza od organizacji społecznych, a także obywateli, którzy wyrażą chęć zgłoszenia takich uwag. Powinny więc one być prowadzone w sposób otwarty i powszechny, zapewniający każdemu obywatelowi dostęp do konsultowanych dokumentów i możliwość wypowiedzenia się, a także otrzymanie możliwie pełnie uargumentowanych odpowiedzi na zgłoszone uwagi.

Regulamin organizacyjny Ministerstwa Środowiska zmieniony 24 sierpnia 2015 r.

Zmiana regulaminu:

§ 6 ust. 1.

„1. Przed przystąpieniem do opracowania projektu, właściwa komórka dokonuje oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych. Oceny dokonuje się zgodnie z przyjętymi w dniu 5 maja 2015 r. przez Radę Ministrów „Wytycznymi do przeprowadzania oceny wpływu i konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego”. Zakres dokonywania oceny właściwa komórka ustala w zależności od rodzaju oraz przedmiotu i zasięgu oddziaływania projektu.”

<http://dziennikurzedowy.mos.gov.pl/attachments/article/530/Projekt%20zarz%C4%85dzenia%20M%C5%9A%20zm.%20zarz.%20w%20sprawie%20regulaminu%20org.%20M%C5%9A%20-%20do%20podpisu.pdf>

Praktyka konsultacji na szczeblu centralnym

Wybrane wnioski z przeglądu z konsultacji na szczeblu centralnym (za 2013 rok; Fundacja Stocznia) oraz monitoringu otwartości procesów decyzyjnych w ramach Rankingu Otwartego Rządu (projekty ustaw procedowane w 2014 roku; Fundacja Stocznia i Fundacja S. Batorego)

Przeglądy konsultacji na szczeblu centralnym

- 1. Konsultacje publiczne w ministerstwach. Raport z przeglądu praktyk konsultacyjnych prowadzonych na szczeblu centralnym, Fundacja Stocznia, 2014**
 - konsultacje społeczne wybranych projektów rozporządzeń, założeń projektów ustaw i projektów ustaw (49 wybranych projektów procedowanych w 2013 r.): http://partycypacjaobywatelska.pl/wp-content/uploads/2015/02/RAPORT-nt.-KONSULTACJI-PUBLICZNYCH-W-MINISTERSTWACH_wersja-finalna.pdf
 - 2. Monitoring otwartości procesów decyzyjnych w ramach Rankingu Otwartego Rządu, Fundacja im. Stefana Batorego i Fundacja Stocznia, 2015**
 - konsultacje publiczne projektów ustaw procedowanych w 2014 roku (łącznie 165 projektów):
http://www.batory.org.pl/upload/files/Programy%20operacyjne/Odpowiedzialne%20Panstwo/Obywatelska_kontrola_otwartosci_rzadu.pdf
-

Co badano

- Liczbę projektów poddawanych konsultacjom publicznym,
 - Istnienie wewnątrzministerialnych dokumentów regulujących proces konsultacji publicznych,
 - Przypisanie odpowiedzialności za konsultacje w strukturze resortu,
 - Miejsce na stronie www ministerstwa dedykowane konsultacjom,
 - Komunikowanie o konsultacjach (kanały komunikacji, bazy interesariuszy),
 - Wykorzystanie portali do konsultacji on-line i innych niż pisemne metod konsultacji,
 - Czas trwania procesów konsultacji,
 - Formy odpowiedzi na uwagi zgłoszone w konsultacjach, w tym raporty z konsultacji.
-

Wnioski ogólne

- **Wzrosła liczba działań o charakterze formalnym podejmowanych przez resorty w zakresie konsultacji publicznych** (w tym publikowanie informacji w BIP, przygotowywanie raportów z konsultacji itp.).

ALE:

- Nie w pełni zadowalający poziom uporządkowania informacji publikowanych w odniesieniu do procesów konsultacyjnych w kontekście całego procesu legislacyjnego, np. „bałagan” w RPL i późnienia w zamieszczaniu tam dokumentacji z konsultacji, braki w informacjach na BIP ministerstw.
 - Brak przyzwyczajenia do osobnego, aktywnego komunikowania o możliwościach udziału w konsultacjach publicznych oraz aktywnego i systematycznego identyfikowania interesariuszy konsultacji.
 - Przewaga biernych (pisemnych) form konsultacji oraz nikłe wykorzystanie mechanizmów konsultacji online.
 - Brak szkoleń i działań edukacyjnych w tym zakresie (w 2014r. tylko w 3 resortach).
-

RESORTY w 2014 roku

	Wewnętrzne regulacje dot. prowadzenia konsultacji	Zakładka poświęcona konsultacjom na www resortu	Wykorzystanie portali do konsultacji online w 2013r.
MAiC	tak	tak	tak
MEN	nie (w trakcie tworzenia)	nie	nie
MF	nie	nie	tak
MG	tak	tak	tak
MiR	nie	nie	nie
MKiDN	tak	tak	nie
MNiSW	tak	nie	nie
MON	nie	nie	nie
MPiPS	tak	nie	tak
MRiRW	nie	nie	nie
MSP	nie	nie	nie
MSiT	tak	nie	nie
MSW	nie	nie	tak
MSZ	nie	nie	nie
MS	nie	nie	nie
MŚ	nie	tak	nie
MZ	nie	nie	tak
Suma:	6	4	6

RESORTY w 2015 roku

	Wewnętrzne regulacje dot. prowadzenia konsultacji	Zakładka poświęcona konsultacjom na www resortu	Wykorzystanie portali do konsultacji online w 2014r. (do konsultacji projektów ustaw)
MAiC	tak	tak	nie
MEN	tak	tak	nie
MF	nie	nie	tak
MG	tak	tak	tak
MiR	nie	nie	nie
MKiDN	tak	tak	nie
MNiSW	tak	tak	nie
MON	nie	nie	nie
MPiPS	tak	nie	tak
MRiRW	nie	nie	nie
MSP	nie	nie	nie
MSiT	tak	nie	nie
MSW	nie	nie	tak
MSZ	nie	nie	nie
MS	nie	nie	tak
MŚ	tak	nie	nie
MZ	nie	nie	tak
Suma:	8	5	6

Garść danych o MŚ

- **Dokument wewnętrzny:** Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Środowiska
 - **Liczba projektów procedowanych w 2014r. I udokumentowanych w RPL:** 14
 - **Liczba projektów poddanych konsultacjom publicznym udokumentowanym w RPL:** 6
 - **Czas trwania procesów konsultacji:** dokładnie 14 dni – 1 proces, dokładnie 21 dni – 2 procesy, powyżej 21 dni – 3 procesy
 - **Liczba projektów ustaw przygotowywanych bez założeń:** 8 z 14 procedowanych
 - **Stosowane kanały komunikowania o konsultacjach:** strona www i BIP ministerstwa (po 2 przypadki), poczta tradycyjna
 - **Inne niż pisemne formy konsultacji:** wysłuchanie publiczne (Projekt ustawy o zużyciu energii elektrycznej i elektronicznym)
 - **Zastosowanie portalu do konsultacji online:** brak
 - **W ilu przypadkach opublikowano raport z konsultacji w ciągu 3 miesięcy od zakończenia konsultacji:** 1 z 14
 - **W ilu przypadkach opublikowano indywidualne lub zbiorcze odpowiedzi na uwagi z konsultacji:** 1 z 14
 - **Czy w 2014r. odbywały się szkolenia z zakresu konsultacji publicznych:** nie
-

Planowanie i realizacja konsultacji w Ministerstwie Środowiska

- Jak to zwykle wygląda?
 - Kto jest za co odpowiedzialny (np. umieszczanie dokumentów na RCL-u)?
 - Czy jest współpraca między wydziałami i w jakich momentach/ w jakim zakresie?
 - Czy są sprawdzone metody kontaktu z interesariuszami i zasięgnięcia opinii?
 - ...?
-

Etapy procesu konsultacyjnego

**DIAGNOZA/
PRZYGOTOW
ANIE**

INFORMOWANIE

**ZASIĘGANIE
OPINII**

**INFORMACJA
ZWROTNA**

EWALUACJA

PRZYGOTOWANIE...

... czyli przyjrzenie się dotychczasowej sytuacji, by dobrze zaplanować przebieg konsultacji (jak konsultowano dotąd podobne tematy, jakie metody się sprawdziły, jacy aktorzy są aktywni w tym obszarze, jakich problemów można się spodziewać itp.) **oraz ustalenie ram dla procesu**

RAMY DLA PROCESU

- cel procesu
- potrzebne nakłady/dostępne zasoby (czas, środki finansowe, osoby)
- osoby odpowiedzialne

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- kto jest interesariuszem w tym temacie?
- kogo należy zapytać o zdanie i jak do nich trafić?
- czy były podejmowane już jakieś działania konsultacyjne w tym obszarze? (raporty, notatki, relacje ustne)
- czy ktoś dysponuje szczególną wiedzą w tym zakresie? jest ekspertem?

Analiza interesariuszy

Powody, dla których warto to zrobić?

- już sama świadomość typów i różnorodności aktorów/ interesariuszy na wczesnym etapie prac może pomóc **uwzględnić kwestie, o których pierwotnie nie pomyśleliśmy;**
 - zwiększamy sobie szanse na **lepsze zrozumienie złożoności zagadnienia;**
 - możemy lepiej **zaplanować cały proces konsultacji** (dobrać metody);
 - możemy odpowiednio wcześniej **zaplanować sposoby komunikacji** z nimi;
 - będziemy mogli (przynajmniej częściowo) **przewidzieć, z której strony możemy się spotkać z niezadowolaniem / protestem, a gdzie są nasi sprzymierzeńcy.**
-

Analiza interesariuszy

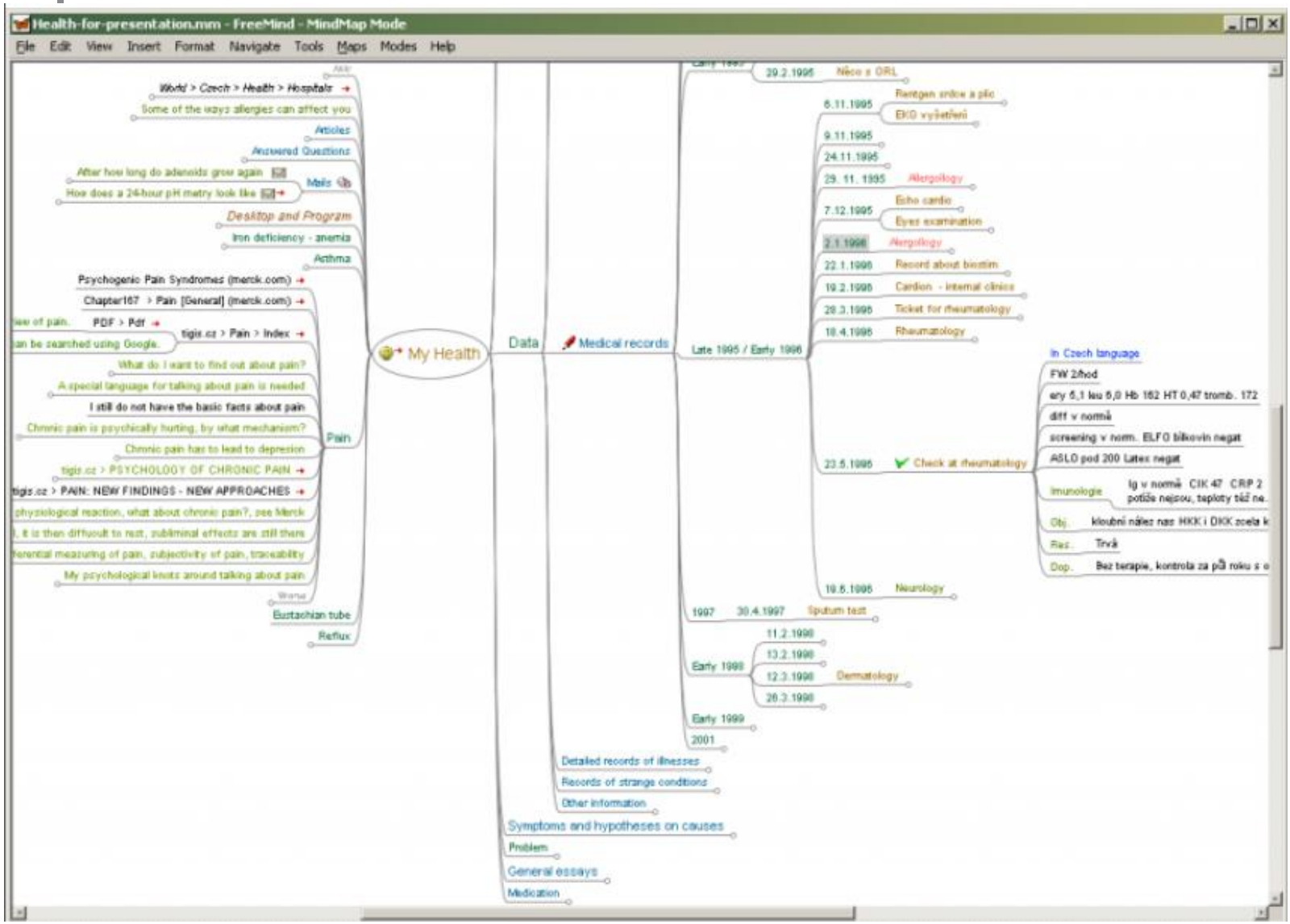
Kto może być naszym interesariuszem?

- **osoby / instytucje, które bezpośrednio odczują skutki wprowadzanych rozwiązań, w tym:**
 - beneficjenci
 - „ofiary”
 - pośrednicy
- **specjaliści w danej dziedzinie, np.**
 - różnego typu eksperci
 - naukowcy
 - organizacje rzecznicze działające w danym obszarze
 - organizacje reprezentujące szersze środowiska
- **dziennikarze zajmujący się danym obszarem**
- **zawodowi lobbisci**
- **decydenci, np.**
 - inne instytucje publiczne aktywne w tym obszarze,
 - parlamentarzyści
-

Analiza interesariuszy

Jak się do tego zabrać? – kilka wskazówek

- **własne bazy danych** (ale warto mieć w nich więcej informacji niż tylko nazwy i adresy);
 - możliwość **auto-subskrypcji** (informacja na www, artykuły na portalach tematycznych itd.);
 - **dostępne publicznie bazy danych** (np. bazy.ngo.pl);
 - wykorzystanie **monitoringu mediów**, z których korzystają wszystkie (?) ministerstwa;
 - czasem prosta **kwerenda w internecie** (np. przejrzanie artykułów, dyskusji na najważniejszych portalach związanych z danym tematem, środowiskiem);
 - **dokumenty dot. konsultacji** w podobnych sprawach (lista uczestników spotkań, autorzy zgłoszonych uwag)
 - **mapy myśli** (np. freemind, xmind, mind42.com)
-

Aktor	Sprawczość (niska/wysoka)	Pozycja / stosunek (proponent, oponent, stosunek ambiwalentny)	Odległość od sprawy / problemu (w samy środku - w otoczeniu - na peryferiach - całkiem gdzie indziej)	Motywacje do działania ciepłe, letnie, zimne)

Interesariusze MŚ

Dostępne bazy danych:

- Bazy Stowarzyszenia Klon/ Jawor (portal ngo.pl),
 - Bazy wewnętrzne Ministerstwa,
 - ... ?
-

Ćwiczenie: mapowanie interesariuszy

- różne grupy, na które oddziałuje przedmiot projektu
- interesariusze z ekspercką wiedzą nt. różnych wątków objętych projektem
- kluczowi przekaźnicy informacji

PRZYKŁADOWE KATEGORIE INTERESARIUSZY

- Organizacje zbiorowego zarządzania
- Rodzice
- Media
- Młodzież szkolna
- Leśnicy
- Urzędy marszałkowskie
- Związki samorządowe
- Seniorzy
- Organizacje pracodawców
- Nauczyciele
- Władze samorządowe
- Organizacje pozarządowe
- Środowiska akademickie
- Przedsiębiorcy

INTERDISIPLINER KARYA KOLABORASI METOD

PROJEK KAWASAN

Resor
Resor
Resor

Resor

Resor
Resor
Resor

Resor
Resor
Resor
Resor

Resor
Resor
Resor
Resor
Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

Resor

PROJEKT ZAKOZEN

SPOTKANIA
ROBOCZE /
PISMA
MEN +
MEN <

MINISTERSTWA
SUALNIGA
WZSTEGO

STOWIARZYSTWA
GMIN/HINST
STOWIARZYSTWA
NAUCZYCIELI
POCZTA TR
HAILE
STROMA/OSI
PROGRAM
P-100000000

FRSE
Fundacja
Pomocy
Szybnic
Edukacji
LOKIKS

ACADEMIC
RESEARCH

POCZTA
TRADYC
NARSAR
PANSIOWI
LASY
SUSZY
OPIKOWY
POZYKOWY

NGO
POCZTA
MAIL
KONTAKTY
KRAJNE
MHL
POMOCNIK
CPS
Pomocnik
CPS

POCZTA TR
NFIKIS
KONTORE
PPOS

HEROBY

INFORMOWANIE...

... czyli zaproszenie do planowanych działań.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- wybrać kanały dotarcia (kilka, różne dla różnych grup) – tak, by dotrzeć do wszystkich, do których chcemy dotrzeć,
- stworzyć zrozumiałą i konkretny komunikat:
 1. co jest przedmiotem i celem konsultacji?
 2. w jaki sposób (gdzie, kiedy, w jakiej formie) można wziąć udział w konsultacjach?
 3. gdzie można uzyskać dodatkowe informacje na temat konsultacji i ich przedmiotu?

ngo.pl

konsultacje.ngo.pl

dodaj do ngo.pl | newsletter | kalendarz konsultacji | kontakt

Serwis konsultacje dla
organizacji
pozarządowych

ngo.pl na Facebooku

 Lubie to! 40 tys.

Konsultacje

centralne

regionalne

lokalne

europeskie

"Konsultacje z zasadami"

O serwisie

Partnerzy serwisu

Kontakt z redakcją
serwisu

(fot. Grzegorz Narojczyk)

Serwis konsultacje.ngo.pl powstał, aby gromadzić i upowszechniać informacje o konsultacjach odbywających się na różnych szczeblach i o różnej tematyce. Kliknij „dodaj do ngo”, aby dodać wiadomość i współtworzyć go z nami!

KULTURA

- Ruszyły konsultacje publiczne Założeń Programu współpracy MKiDN z NGO na lata 2017-2019 » (do 18.09.2015)

EDUKACJA

- Podpisz petycję w sprawie Płacówek Wsparcia Dziennego » **PO TERMINIE**

ZASADY KONSULTACJI

- 7 zasad konsultacji
- Kanon lokalnych konsultacji społecznych

POLECAMY

Ruszyły konsultacje publiczne Założeń Programu współpracy Ministerstwa Sportu i Turystyki z organizacjami pozarządowymi. Wypowiedz się! (11.09.2015)

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych zaprasza do wzięcia udziału w konsultacjach publicznych Założeń Programu współpracy Ministerstwa Sportu i

Turystyki z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2018.

Czyżewska: Nie boimy się krytyki, konsultujcie! (10.09.2015)

– Nie boimy się krytyki, liczymy na głos animatorów, twórców i organizatorów kultury z NGO, bo chodzi o to,

Ćwiczenie: docieranie z informacją

PRZYKŁADOWE KANAŁY KOMUNIKOWANIA

- Media branżowe
- Ulotki
- Poczta tradycyjna
- Media lokalne
- Poczta elektroniczna
- Strona www ministerstwa
- Bezpośrednia komunikacja w trakcie spotkań środowiskowych
- Billboardy
- Media ogólnopolskie
- Media społecznościowe
- Plakaty
- Media samorządowe

Informowanie

Formułowanie zaproszenia do konsultacji – o czym należy pamiętać:

- Informacja o propozycjach poddawanych konsultacjom,
- Kogo dotyczą konsultacje,
- Jaki jest czas i możliwe formy przedłożenia uwag,
- Przewidywany termin podjęcia decyzji oraz informacja o miejscu, w którym będzie można zapoznać się z podsumowaniem konsultacji/ odniesieniem się do złożonych uwag (nawet jeżeli zestawienia uwag publikowane są na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego, warto tę informację podać wprost wraz z adresem strony),
- Wskazanie osoby odpowiedzialnej za proces konsultacyjny wraz z danymi kontaktowymi,
- Sformułowanie pytań/dylematów, w których rozstrzygnięciu pomóc mają konsultacje,

Należy unikać sformułowania: „niezgłoszenie uwagi będzie równoznaczne z akceptacją propozycji”

Komunikowanie

- Zapowiedź PLANU i HARMONOGRAMU KONSULTACJI w pierwszym komunikacie
 - Mejl do uczestników konsultacji z podziękowaniami za przesłanie uwag i linkiem do strony z dokumentacją procesu
 - Mejl do uczestników konsultacji z informacją o podsumowaniu procesu i ewentualnych dalszych krokach związanych z projektem + zachęcenie do subskrypcji newslettera resortu/systemu powiadomień RCL lub wpisania się do ministerialnej listy interesariuszy procesów konsultacyjnych*
-

Kontakt i o nas

Dla studentów i uczelni

Dla naukowców

Współpraca z zagranicą

• Kierownictwo Ministerstwa

• Struktura - telefony do
departamentów

• Rzecznik prasowy

• Gabinet Polityczny Ministra

• Prawo

• **Informacje o konsultacjach**

• Zespół ds. Oceny Skutków
Regulacji

• Ciała doradcze Ministra
Nauki - rady, zespoły,
gremia

• Zespoły Ministra

Informacje o inicjatywach Ministerstwa i możliwości przedstawienia stanowiska

Przygotowując polityki i projekty aktów prawnych staramy się zasięgać opinii środowiska naukowego i akademickiego oraz organizacji i stowarzyszeń zainteresowanych sprawami nauki i szkolnictwa wyższego.

Na tej stronie można znaleźć informacje o podejmowanych inicjatywach, o tym, gdzie szukać projektów i w jaki sposób można przedstawić stanowisko.

W organizacji prac inspirowuje nas **Kodeks Konsultacji i Siedem Zasad Konsultacji**. Dokument ten stwierdza między innymi „Celem konsultacji jest poprawa jakości decyzji i legislacji. Wysłuchanie racji różnych stron pozwala wcześniej wychwycić błędy i stworzyć bardziej wyważone rozwiązania. Decyzje mogą wtedy uwzględniać zróżnicowane potrzeby obywateli, grup, środowisk i instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Konsultacje służą artykulacji i wymianie poglądów, a nie prowadzeniu sporów”.

W przypadku projektów aktów prawnych wytyczne dotyczące procesu konsultacji zawarte są w **Regulaminie prac Rady Ministrów**. W przetw. przez Radę Ministrów 22 stycznia 2013 r.

Infografika wyjaśniająca istotę zmian w prawie dot. zbiórek publicznych na etapie konsultacji założeń do ustawy

Infografika tłumacząca istotę wprowadzonej zmiany

ZASIĘGANIE OPINII...

... czyli działanie „właściwe”: etap poznawania opinii w danej sprawie, wypracowywania rozwiązań/stanowisk

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- dobór metod do tematu i grupy, do której się zwracamy
- jasne zakreślenie ram działania: o czym dokładnie rozmawiamy, na co możemy mieć wpływ, co stanie się dalej z efektami wspólnej pracy
- odpowiednie zaplanowanie działania: czas trwania, dostępność dla uczestników
- Zadbanie o zrozumiały i jasny język konsultowanych dokumentów

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Konsultacje pisemne - za pomocą platform on-line

The screenshot shows the website www.konsultacje.gov.pl/node/3794. The page features the Polish coat of arms and the text "konsultacje.gov.pl BETA Rządowy portal konsultacji publicznych". Navigation tabs include "PROJEKTY", "ARTYKUŁY", and "UŻYTKOWNICY". The main content area displays the title "Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym" and a "zaprosz do konsultacji" button. A table of contents is visible on the left, and the main text of the project is displayed in the center, including the date "Projekt z dnia 31 lipca 2015 r." and the title "ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym". A "Dodaj uwagę" button is located at the bottom right of the text area.

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

MAM ZDANIE

TAK ŁATWO UCZESTNICZYĆ W ŻYCIU PUBLICZNYM

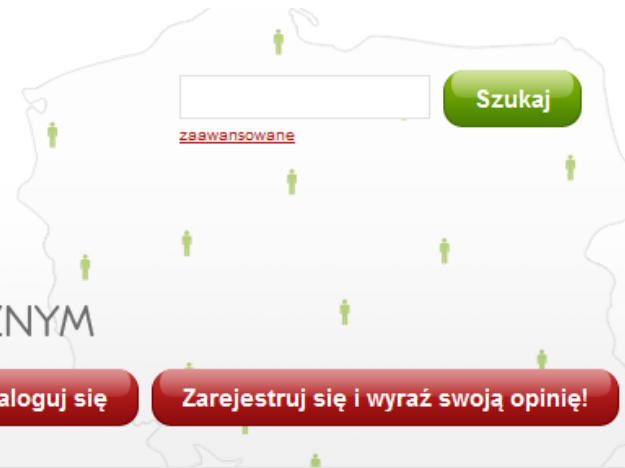
Strona główna

Informacje o projekcie

Kontakt

Zaloguj się

Zarejestruj się i wyraż swoją opinię!

Czym jest „Mam Zdanie”?

MamZdanie.org.pl to pierwszy ogólnopolski serwis dedykowany otwartym konsultacjom społecznym. Powstał w odpowiedzi na potrzebę większej przejrzystości tworzenia aktów prawa i innych dokumentów określających polityki publiczne (zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym). Ogólną zasadą jego funkcjonowania jest powszechna dostępność projektów dokumentów, określenie czasu w jakim są one przedmiotem konsultacji oraz możliwość wyrażania opinii na temat dokumentów (po uprzednim zarejestrowaniu się w serwisie). Dzięki serwisowi wszystkie tak wyrażone opinie są dostępne nie tylko dla instytucji, konsultującej dokument, ale dla wszystkich zainteresowanych - odwiedzających serwis.

Zarejestruj konto jako osoba lub instytucja.

Założ nową lub dołącz do trwającej konsultacji.

Miej wpływ na życie publiczne w Polsce!

Aktualnie trwające konsultacje:

[Zobacz wszystkie >>](#)

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Konsultacje pisemne - prowadzone za pomocą tradycyjnych metod (poczta konwencjonalna i elektroniczna)

O czym warto pamiętać:

- odpowiednio dobrana lista interesariuszy konsultacji,
 - konsultowany dokument opatrzyć wprowadzeniem napisanym prostym językiem oraz pytaniami, które naprowadzą uczestników na istotę propozycji,
 - odpowiednia dystrybucja informacji,
 - dostępność dokumentu w wersji papierowej i elektronicznej (przeszukiwalne formaty PDF)
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Spotkania konsultacyjne

1. Spotkania otwarte, publicznie dostępne

O czym warto pamiętać:

- sposób dystrybucji informacji o spotkaniu,
 - jasne określenie celu spotkania,
 - zapewnienie realnych możliwości zadawania pytań i komentowania propozycji,
 - zadbanie o dostępność spotkań np. dla osób niepełnosprawnych
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Spotkania konsultacyjne

2. Spotkania dla uczestników konsultacji pisemnych – służy głównie przedyskutowaniu/ doprecyzowaniu uwag zgłoszonych pisemnie

O czym warto pamiętać:

- podsumowanie na początku spotkania uwag, które spłynęły, określić co wzbudziło najwięcej kontrowersji,
 - odpowiednia moderacja spotkania, np. przez osoby niezaangażowane w proces
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

Zastosowanie

- przedstawienie konkretnych propozycji dot. poszczególnych zapisów bezpośrednio przed tymi, którzy są odpowiedzialni za rozwiązania legislacyjne

Czego wymaga

- określenia ścisłych reguł z zachowaniem sekwencji działań:
 - ogłoszenie lub zaproszenie do udziału,
 - zgłoszenie udziału,
 - wysłuchanie,
 - sformułowanie i upublicznienie przebiegu i wniosków z przesłuchań.

Kto uczestniczy

- uczestnikiem może być każdy, warunkiem jest wcześniejsze zgłoszenie (wg przyjętych wcześniej zasad) – istnieje instytucja „dopuszczenia” do udziału w wysłuchaniu

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

PRZYKŁAD 1

Wysłuchanie publiczne w sprawie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – Ministerstwo Zdrowia 2005

- pierwsze zastosowanie metody wysłuchania publicznego w Polsce

<http://www2.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=&ms=&ml=pl&mi=34&mx=0&ma=3812>

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

PRZYKŁAD 2

Wysłuchanie publiczne w ramach kampanii „Porozmawiajmy o łupkach” prowadzone przez Ministerstwo Środowiska

<http://lupki.mos.gov.pl/o-kampanii/wysluchania-publiczne>

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Ankiety

Formularze Google – element pakietu Google Apps

- możliwość współdzielenia formularza i bazy danych z innymi użytkownikami,
 - eksportowalna baza danych w formacie .csv,
 - pełna edytowalność ankiety także już po jej aktywacji,
 - możliwość rejestrowania respondentów-użytkowników Google Apps,
 - wybór motywów dla formularza,
 - prosty system podglądu odpowiedzi, w tym wizualizacje podstawowych danych
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Ankiety

LimeSurvey – mechanizm *open source*

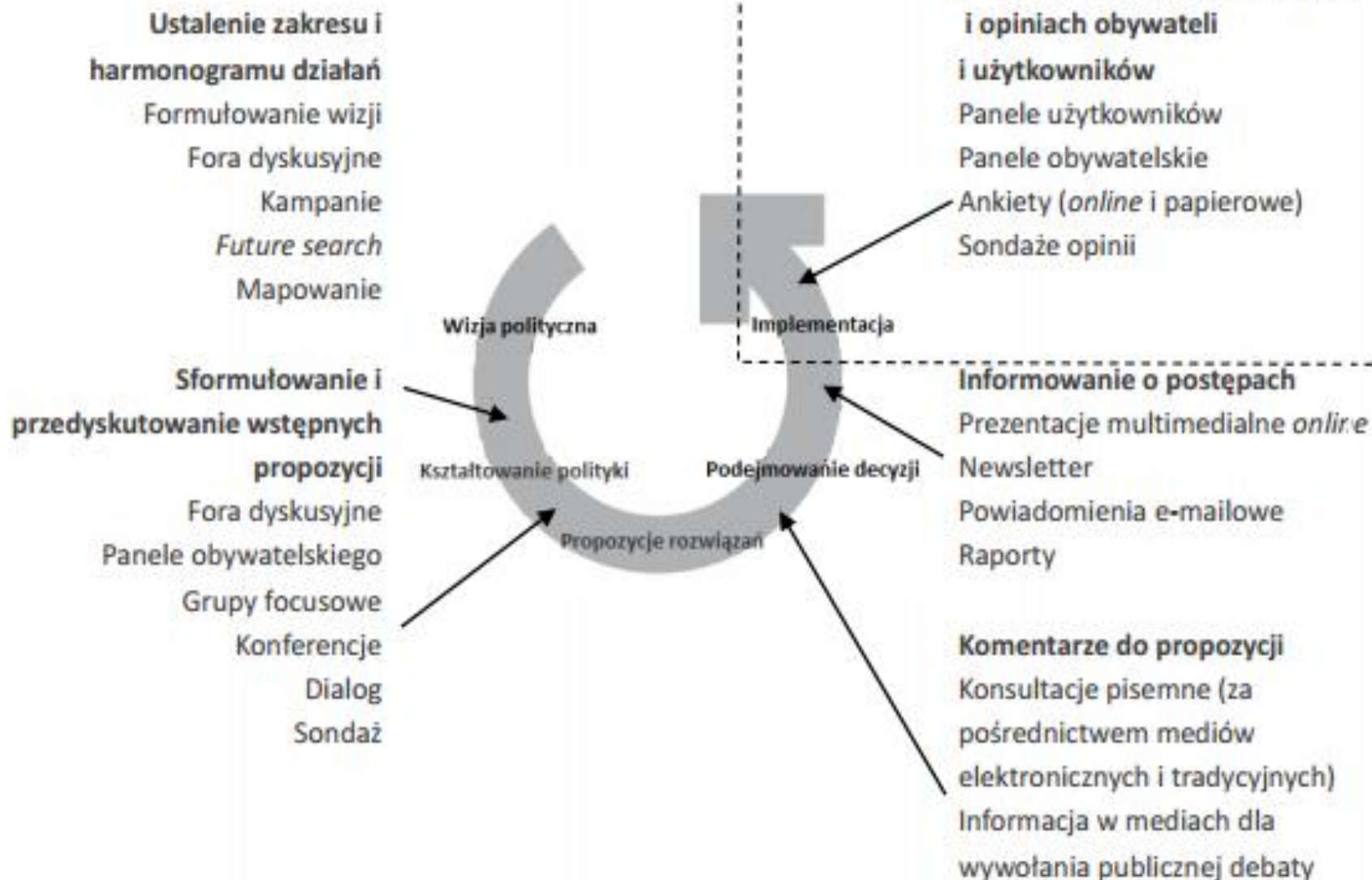
- tworzenie kont użytkowników i współdzielenie ankiet,
 - mechanizm generowania formularzy ankiet i baz danych (eksportowalnych, w kilku formatach),
 - możliwość korzystania z szablonów i adaptowania template'ów,
 - łatwa edycja bazy danych,
 - graficzne przedstawianie podstawowych wyników analiz danych
-

Dlaczego warto stosować różne metody konsultacji?

Różne metody konsultacji – różne efekty procesów konsultacyjnych

- wygenerowanie zupełnie nowych pomysłów i innowacyjnych rozwiązań
 - stworzenie mapy (zestawienia) istniejących wśród uczestników procesu różnorodnych opinii i uwag
 - stworzenie mapy (zestawienia) opinii zbudowanych w oparciu o lepsze i bardziej niż do tej pory kompleksowe informacje, ponieważ uczestnicy procesu zostali w nie dodatkowo wyposażeni (np. metody bazujące na deliberacji)
 - ujawnienie wspólnych interesów i tym samym poprawienie relacji między uczestnikami procesu
 - wypracowanie ujednolitego poglądu czy rozwiązania
 - wskazanie preferencji, wybór rozwiązań
 - recenzja dotychczasowych działań
 - wzmocnienie uczestników procesu, żeby pozyskali nowe umiejętności i poczucie wpływu na procesy decyzyjne ich dotyczące, a w przyszłości by potrafili wziąć odpowiedzialność za jakąś kwestię
-

Partycypacja na różnych etapach opracowywania polityki

Ćwiczenie: jakie metody konsultacji sprawdzą się najlepiej?

METODY ZBIERANIA OPINII

- Otwarte spotkania konsultacyjne
- Wysłuchanie publiczne
- Zbieranie uwag pisemnych
- Zbieranie uwag przez platformę do konsultacji online
- Spotkanie warsztatowe
- Panel obywatelski
- Ankieta konsultacyjna

INFORMACJA ZWROTNA...

... czyli **zdanie relacji**. Przekazanie wszystkim zaangażowanym osobom podsumowania pracy i zapowiedzi kolejnych kroków.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- wykorzystać te same kanały informowania poprzez które zapraszaliśmy oraz skorzystać z zebranych w trakcie zasięgnięcia opinii kontaktów
- informować o: finalnym rezultacie, wykorzystaniu efektów wspólnej pracy, kolejnych krokach w procesie podejmowania decyzji
- gdy zebraliśmy dużo wniosków z konsultacji najlepiej przygotować 2 wersje podsumowania: pełną i skróconą - przekazywać skrócone podsumowanie i odsyłać do wersji pełnej

Co o informowaniu zwrotnym mówią Wytyczne?

- Odbiorcy informacji zwrotnej mają prawo oczekiwać, że otrzymają merytoryczną odpowiedź na przedstawione opinie
- **Podstawa to opublikowanie podsumowania w łatwo dostępnym miejscu oraz dotarcie z komunikatem do uczestników konsultacji**, że podsumowanie jest dostępne i gdzie można się z nim zapoznać
- O ile to możliwe, **dobrze, aby taka informacja trafiła do każdego z uczestników indywidualnie** (mailem – dobrze korzystać z kontaktów, jakie zebrało się w trakcie zbierania opinii)
- Warto zadbać również o to, aby informacja o podsumowaniu dotarła nie tylko do uczestników procesu, ale także wszystkich innych zainteresowanych, którzy z różnych powodów mogli w samych konsultacjach nie wziąć udziału,
- **Podsumowanie konsultacji w formie raportu powinno zawierać m.in. odniesienie do poszczególnych uwag i podanie uzasadnienia dla ich odrzucenia, listę podmiotów, które zgłosiły opinie**
- **Uwagi o podobnej wymowie można traktować zbiorczo** – istotne jest by każda jakościowo odrębna grupa uwag została opatrzona odpowiedzią
- **Jeżeli uwag wpłynęło bardzo dużo, należy przygotować streszczenie**, gdzie zawarte zostaną najważniejsze kwestie poruszone w konsultacjach i zaprezentowana będzie ostateczna decyzje
- O ile to możliwe - **powinno się równolegle upublicznić zarówno odpowiedzi na zgłoszone uwagi, jak i ewentualnie zmienioną w procesie konsultacji wersję dokumentu**

EWALUACJA...

... czyli jak nam to wyszło. Próba oceny zrealizowanego procesu: czy cel został osiągnięty, co sądzą o nim uczestnicy, o czym zapomnieliśmy, co nam się udało.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- ocena „wewnętrzna” (przez nas samych) i „zewnętrzna” (pytanie o zdanie uczestników i partnerów)
- formułowanie konkretnych pytań na wybrane tematy (np.: czy spotkanie było dobrze zorganizowane? czy uczestnicy byli dobrze poinformowani? czy do wszystkich dotarła informacja zwrotna?)
- wyniki ewaluacji (lub ich fragment) warto opublikować

pracownia badań
i innowacji
społecznych

 partycypacjaobywatelska.pl

CO, KTO i JAK?

HARMONOGRAM ZADAŃ

- **Lista „rzeczy do zrobienia”**

(co trzeba przygotować, organizować, przeprowadzić etc.)

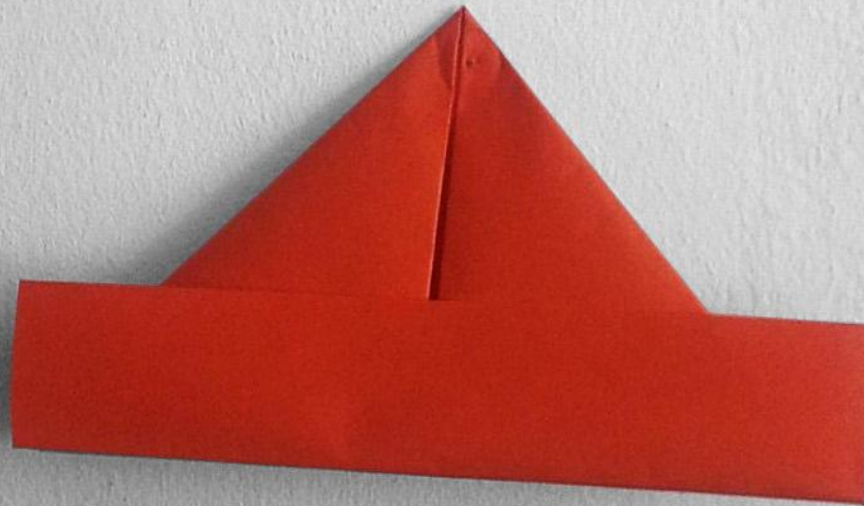
- **Kto ma to zrobić?**

(podział zadań, współpraca pomiędzy jednostkami w resorcie)

- **Jakie zasoby będą do tego potrzebne?**

(ludzkie, czasowe, rzeczowe – skąd je wziąć, ile mogą kosztować itd.)

**Dziękuję
za uwagę!**

Ewa Stokłuska, estokluska@stocznia.org.pl

Katarzyna Wyrwińska, kbeszczyńska@stocznia.org.pl